

PSYCHOLOGIE U NÁS A V ZAHRANIČÍ

K ŠESTDESIATKE PhDr. ZBYŇKA BUREŠA, CSc.

Medzi viacerých tohoročných jubilentov – našich psychológov možno na popredné miesto zaradiť Zbyňka Bureša.

Narodil sa 15. júla 1924 v Prahe. Po maturite na Vančurovom gymnáziu na Smíchove študoval v rokoch 1945–49 filozofiu a sociológiu na Filozofickej fakulte KU u prof. J. B. Kozáka a J. Krála, psychológiu u prof. J. Doležala, J. Stavěla a C. Stejskala. Titul PhDr. získal v r. 1949.

Už počas štúdií sa orientoval na problematiku psychológie práce, ktorej zostal verný doteraz. Vyplýva to aj z pracovísk, na ktorých pracoval: Ústav ľudskej práce, Ústav bezpečnosti práce ROH. Významnou pre rozvoj psychológie práce u nás bola činnosť vo Výskumnom ústave dopravnom (1955–1960), kde Dr. Bureš s ďalšími psychológmi pripravil znovuzavedenie psychologického posudzovania spôsobilosti rušňovodičov a dopravcov CSAD, ktoré bolo niekoľko rokov zastavené. V rámci toho bolo sformulované aj stanovisko ku kritike psychotechniky, na základe ktorého bolo možné klásť základné kamene novo koncipovanej psychológie práce v socialistických podmienkach.

Roku 1960 bol Dr. Bureš vyzvaný prof. Doležalom, aby prešiel do novozriadeného Psychologického ústavu univerzity Karlovej, kde pokračoval vo výskumnej a publikačnej práci. Svoju pozornosť sústredil na dlhodobý laboratórny experimentálny výskum spoľahlivosti výkonu. Roku 1964 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu na tému: Psychologická problematika individuálnej analýzy chybných úkonov.

Z rozsiahlej publikačnej činnosti treba zvlášť vyzdvihnúť 3 knižné publikácie. Prvou je Psychologie práce a její užití (1967, 1973 a 1981). Už samotný fakt, že kniha vyšla v 3 vydaniach, svedčí o jej aktuálnosti. Obsahuje nielen základné teoretické východiská a charakteristiku súčasného stavu psychológie práce, ale aj rad originálnych prístupov k otázkam rozboru pracovnej činnosti, profesiografie, pracovného výkonu, riadenia a tvorby životného prostredia.

V rámci svojej pedagogickej činnosti na Katedre psychológie FFUK publikoval dvojzväzkové skriptá Psychologie práce (1982). V podtitule sa uvádza, že obsahujú výklad základných otázok pre študentov psychológie v pregraduálnom štúdiu. Rozsah a hĺbka problematiky však umožňujú adekvátne využitie aj v postgraduálnom štúdiu.

Vedecko-výskumné aktivity oslávenca vyúsťujú v knihe Psychologie pracovního výkonu (1979). Vychádza tu z tézy, že nie spoločensky závažné dôsledky ľudskej nespoľahlivosti, ako sú úrazy a zmltky, ale ľudské správanie je kritickým, rozhodujúcim článkom psychologickéj analýzy a prevencie.

Uvedená publikačná činnosť bola podnetom k tomu, že pre SPN viedol širší autor-ský kolektív, ktorý vypracoval prvú celoštátnu učebnicu psychológie práce (v tlači).

Okrem toho publikoval rad vedeckých a angažovaných článkov, je žiadaným prednášateľom o psychológii práce a jej špecifických úlohách v socialistickej spoločenskej praxi pre hospodárskych pracovníkov.

Zúčastnil sa mnohých vedeckých kongresov u nás i v zahraničí; na viacerých z nich referoval a prednášal na niektorých zahraničných univerzitách. Predpokladom pre tieto aktivity bola nielen odborná pripravenosť, ale aj veľmi dobrá znalosť viacerých svetových jazykov.

Zvlášť treba oceniť zodpovednú prácu, ktorú vykonáva od roku 1966 ako výkonný redaktor, resp. predseda redakčnej rady časopisu Psychologie v ekonomickej praxi, ktorý má rozhodujúci vplyv na rozvoj psychológie práce u nás.

Uvedené faktografické údaje svedčia o mimoriadnej pracovitej a rozsiahlej šírke záberu jubilanta v psychológii práce. Okrem ďalších kultúrnych záujmov aj aktívne športuje (turistika, vodáctvo). Iba takto mu bolo možné uchovať si psychickú pohodu, osobnostnú vyrovnanosť a obľúbenosť v širokej obci pracovných psychológov, v mene ktorej mu prajem dobré zdravie a chuť pokračovať v náročnej výskumnej, pedagogickej a organizačnej práci. J. Daniel

ZIVOTNÍ JUBILEUM BOHUMÍRA CHALUPY

Doc. PhDr. Bohumír Chalupa, CSc., se narodil 30. 7. 1924 ve Velkém Meziříčí. Po gymnazijních štúdiách byl nasazen na práci v Německu a ve svém rodišti.

Vysokoškolská studia na filozofické fakultě v Brně ukončil dizertací z oboru psychologie pod vedením prof. V. Chmelaře v roce 1948. Svoje dosavadní vědecké, odborné a společenské aktivity v oblasti psychologie projevovat na více pracovištích.